

OPONENTSKÝ POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

Názov práce: *Analýza vnímania znalosti anglického jazyka ako súčasti interkultúrnej kompetencie*
Autor práce: Mgr. Lucia Dančišinová, PhD.
Odbor HIK: cudzie jazyky a kultúry
Oponent: doc. Mgr. Renáta Timková, PhD.

Autorka si za tému habilitačnej práce zvolila osvojovanie si anglického jazyka, ktoré chápe ako súčasť interkultúrnej kompetencie. Zvolená oblasť skúmania prináša zaujímavý príspevok k téme učenia sa cudzieho jazyka a jeho vnímania z pohľadu učiaceho sa. Vo svojom výskume podrobuje analýze cieľovú skupinu, ktorá má svoje skúsenosti s učením sa cudzieho jazyka, a o to viac zaujíma autorku ako daná cieľová skupina vníma znalosť anglického jazyka ako súčasť interkultúrnej kompetencie.

Habilitačná práca pozostáva z úvodu, dvoch hlavných kapitol, záveru a zoznamu bibiografických odkazov. Celkovo má práca 110 strán. Prvá kapitola práce prezentuje rôzne pohľady autorov na koncept kultúry. Hneď v úvode autorka poznamenáva, že význam pojmu *kultúra* nie je ani v súčasnosti jednotne chápaný. Presviedča nás o tom aj snaha autorky o čo najpodrobnejší exkurz do pojmu *kultúra*, o vysvetlenie pojmu z etymologického hľadiska, cez jeho definície v rôznych typoch jazykových a terminologických slovníkov. Autorka neopomína ani pohľad filozofický, antropologický, sociologický a sociolingvistický. Pojem *kultúry* je v habilitačnej práci dôsledne spracovaný, autorka vychádza z teoretických zdrojov domácich a zahraničných autorov, ktorí významne prispeli do problematiky definície *kultúry*. V ďalšej časti práce sa habilitantka venuje objasneniu pojmu *kultúrna inteligencia*, v tomto prípade môžeme opäť konštatovať, že k analýze teoretických východísk pristúpila autorka komplexne a ponúka vysvetlenia konceptu *kultúrna inteligencia* vychádzajúce z domácich a zahraničných zdrojov. Nakoľko sa jedná o koncept, ktorý je pomerne nový a jeho definícia (podobne ako definícia *kultúry*) je rozkolísaná, využila autorka potenciál habilitačnej práce a spracovala pohľad na *kultúrnu inteligenciu* veľmi precízne. *Kultúrnu inteligenciu* chápe ako štvordimenzionálny koncept pozostávajúci z kognitívnej, metakognitívnej, motivačnej a behaviorálnej inteligencie. Venuje pozornosť rozlíšeniu konceptu *kultúrnej inteligencie* a *kultúrnej kompetentnosti*, ktorá je podrobne opísaná v podkapitole 1.2. V tejto podkapitole sa však sústreďí aj na opis jazykovej komunikačnej kompetencie, definícia vychádza zo

základných dokumentov ŠIOV (Štátneho inštitútu odborného vzdelávania), ktoré charakterizujú kompetenciu v kontexte odborného vzdelávania. Autorka nezabúda ani na Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, ktorý popisuje komunikačnú kompetenciu ako kompetenciu zloženú z jazykových, sociolingválnych a pragmatických kompetencií. Dôležitou súčasťou kapitoly je aj vysvetlenie súvislostí medzi interkultúrnou komunikáciou, kultúrnou inteligenciou a komunikačnou kompetenciou, ktoré sa navzájom ovplyvňujú. Prvú kapitolu práce dotvára pohľad na diskurzívnu analýzu, ktorú autorka využíva v praktickej časti práce pre posúdenie učebníc zameraných na interkultúrnú komunikáciu. Keďže je práca zameraná na znalosti anglického jazyka, je potrebné samozrejme zahrnúť aj koncept angličtiny pre špecifické účely, nakoľko cieľová skupina výskumnej vzorky pre potreby habilitačnej práce sú univerzitní študenti manažmentu, ekonomiky a obchodu.

Habilitantka upriamuje svoju pozornosť na kultúrnu inteligenciu ako jeden zo základných pilierov úspešnej interkultúrnej komunikácie. *V tejto súvislosti by som sa rada v rámci diskusie opýtala, ako vníma habilitantka pojem kultúrnej diplomacie vo vzdelávaní a jeho úlohu v interkultúrnej a medzikultúrnej komunikácii v procese osvojovania si cudzieho jazyka.*

Autorka vo svojej práci na s.29 poukazuje na experimenty vo výskume kultúrnej inteligencie, ktoré konštatovali dôležitosť pobytu v zahraničí pre efektívnejší rozvoj danej kompetencie u študentov obchodných škôl v zahraničí. *V tejto súvislosti sa núka otázka, či autorka neplánovala do dotazníkového prieskumu zakomponovať aj prípadnú otázku (otázky) týkajúce sa zahraničných pobytov respondentov (napr. mobility Erasmus+, iné štipendijné programy apod.) a vplyv zahraničných pobytov na rozvoj jazykových a interkultúrnych kompetencií študentov manažmentu. Ďalšou možnosťou sú aj možnosti tzv. internacionalizácie doma, ktorá nepredpokladá pobyt študenta v zahraničí, ale prítomnosť zahraničných odborníkov na domácej univerzite.*

V druhej kapitole práce predstavuje autorka výsledky dotazníkového prieskumu, ktorý realizovala medzi študentami Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity v rokoch 2020 a 2022, zapojení boli študenti denného aj externého štúdia. Cieľom dotazníkového prieskumu bolo zistiť potreby vybranej skupiny študentov vo vzťahu k učeniu sa anglického jazyka a rozvoja interkultúrnej kompetencie. Výsledky prieskumu poukazujú na dôležitosť zakomponovania výučby interkultúrnej komunikácie do výučby cudzieho jazyka, zároveň však autorka na základe zistení konštatuje, že interkultúrna komunikácia by sa v rámci cudzojazyčnej výučby mala zamerať aj na rozvoj motivačnej a behaviorálnej dimenzie kultúrnej inteligencie, nielen na kognitívnu a metakognitívnu dimenziu.

Autorka vo svojom dotazníkovom prieskume aplikuje štatistické metódy relevantné pre daný typ výskumu. Interpretácia dát pomocou grafov a tabuliek je prehľadná.

Výsledky analýzy Dotazníka 5 (Položka 5) poukazujú na často sa vyskytujúci jav u študentov cudzieho jazyka a ich percepcie cudzojazyčných vedomostí, a to na strach z chýb, pocit hanby, ak urobia v cudzojazyčnom prejave chybu. *Aké stratégie, metódy, prístupy pri výučbe anglického (odborného) jazyka by habilitantka navrhovala implementovať (prípadne už implementuje) na dosiahnutie vyššieho sebavedomia študentov v cudzojazyčnom prejave?*

Druhú kapitolu uzatvára autorka prieskumom učebníc interkultúrnej komunikácie a podrobuje ich diskurznej analýze. Ide o náhodne vyselektované učebnice z ČREPČ 1 a ČREPČ 2. *Je to zaujímavý exkurz do používaných učebníc, ide však o učebnice, ktoré sa zrejme na Fakulte manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity pri výuke interkultúrnej komunikácie používajú? Ak nie, nebolo by efektívnejšie zvoliť učebnice, ktoré sa na danej fakulte používajú?*

Habilitačná práca až na menšie formálne nedostatky (nekorešponduje názov podkapitoly 1.2 uvedený v obsahu habilitačnej práce (Interkultúrna kompetencia ako výsledok vzájomného pôsobenia štyroch dimenzií kultúrnej inteligencie) s názvom podkapitoly 1.2 v samotnom texte práce (Interkultúrna kompetencia ako výsledok pôsobenia globalizačných tlakov na jazykovú kompetenciu a kultúrnu inteligenciu). Formálne nezrovnalosti súvisiace s nepravdivými veľkosťami medzier medzi riadkami a nepravdivé začiatky odsekov môžu mať svoj pôvod v nahrávaní textu do šablony záverečnej práce (s. 33, s. 34). Ide však o nedostatky, ktoré nemajú vplyv na plynulosť porozumenia textu habilitačnej práce. Habilitačná práca neobsahuje formuláre dotazníkov, ktoré boli v prieskume použité. Aj napriek tomu, že jednotlivé položky sú v texte práce opísané a analyzované, bolo by vhodné dané formuláre dotazníkov zahrnúť do prílohovej časti práce.

Záverečné hodnotenie

Habilitačnú prácu *Analýza vnímania znalosti anglického jazyka ako súčasti interkultúrnej kompetencie* autorky Mgr. Lucie Dančišinovej, PhD. **odporúčam** prijať na obhajobu a po úspešnej obhajobe a habilitačnej prednáške **odporúčam** udeliť vedecko-pedagogický titul docent v odbore habilitačného konania a inauguračného konania **cudzie jazyky a kultúry**.

V Košiciach 8.1.2023

Doc. Mgr. Renáta Timková, PhD.